

El meu amic

Un relat de: [Ricard M. Aldea](#)

Un bomber mort en acte de servei va ser el pare d'un amic de la infància. Per raons que després resultaran òbvies, em referiré a ell com el meu amic, simplement.

Èrem veïns. Els nostres pares vivien a la mateixa finca, en un bloc d'habitatges barats que va acabar de construir-se a principis dels cinquanta, poc abans que nosaltres naixéssim. Des de ben petits el meu amic i jo vam passar moltes estones junts perquè, a més de veïnes, les nostres mares s'havien fet amigues i es trobaven totes les tardes per fer mitja. La mare del meu amic era petita i rodoneta, i també de bona pasta, tot i que rondinava molt. I, mentre elles treballaven xerrant de les seves coses i nosaltres jugàvem per terra, les nostres diferències anaven fent-se més evidents cada dia que passava. Jo sempre vaig ser un nen delicat i tranquil que s'entretenia amb qualsevol cosa mentre que el meu amic, que era una mica més gran, havia tret la complexió ferma del seu pare i era agosarat i de maneres rudes.

Sense adonar-nos'en vam créixer fent les mateixes coses i compartint-ho gairebé tot, incloent-hi les escasses joguines que teníem. Però no anàvem a la mateixa escola. Ell, com a fill de funcionari de l'ajuntament, tenia dret a anar a una escola municipal i hi anava. El seu col·legi era l'enveja de tota la nostra colla: era al bell mig d'un bosc en un dels turons que dominen la ciutat i no era lluny de casa, perquè a la falda d'aquell turó anava creixent el nostre barri. Per la meua banda, jo havia de conformar-me a travessar el passeig on vivíem i entrar en una torre amb un petit pati on un matrimoni gallec hi havia instal·lat el seu negoci. Allà, en aquell liceu, vaig rebre la primera instrucció i els primers cops de bastó.

Normalment, jugàvem al carrer corrent darrere la pilota amb altres nens de l'entorn. En aquells anys, tots els nois en tenien una i jugàvem amb la del primer que hi arribava. Passàvem tardes senceres jugant a futbol en un pati al qual donava la part de darrere dels nostres pisos. Era un espai tancat a l'escàs trànsit de llavors, i tan proper que els nostres pares podien veure'ns i cridar-nos des de les finestres:

? ¡Luisito, sube a cenar ahora mismo! ?se sentia.

Però no sempre estàvem sota el seu control. De vegades, sense que ells ho sabessin, amb els nois més grans i atrevits al capdavant, ens aventuràvem fins a llocs llunyans que els més petits desconeixíem. També escenificàvem batalles entre indis i americans que s'enfrontaven en algun descampat de més enllà, invisible des de casa. O jugàvem a serenos que buscaven lladres ocults en llocs insospitats, recorrent tot el barri amb la nostra cridòria.

? ¡Alto, policia! ?cridàvem en localitzar-ne algú.

I, tot i que ens deixaven anar al carrer, de vegades el meu amic i jo també jugàvem a casa, sovint a la seva. D'aquella època, recordo l'afició als jocs bèl·lics que va heretar del seu germà gran, com el munt de soldats de plàstic de la segona Guerra Mundial en posat de combat que guardava en caixes de sabates. Era un personatge sinistre, el seu germà, d'ulls enfonsats i ullerosos i barba tancada i espessa que duia com una ombra enganxada a la cara. A mi em feia por, sobretot quan el veia vestit amb aquell uniforme que es posava de vegades, camisa blava, boina vermella. A més dels soldats, el meu amic també tenia avions, tancs, camions i altres vehicles que eren rèplica dels que havien utilitzat els contendents de la guerra. Jo no n'entenia gens, de guerres, ni m'agradava jugar-hi, però a ell li fascinava l'exèrcit alemany.

? ¡Heil, Hitler! ?deia, jugant.

I, també en aquella època, el meu amic fabricava petites gàbies en què tancava qualsevol petit animaló que es creués en el seu camí i el mantenia en captivitat fins que estàvem junts a casa seva. Llavors els alliberava i els torturava per pura diversió. Era un expert caçant sargantanes i les atrapava només per riure veient com es bellugava la cua després de separa-la del cos. A mi tot allò no em feia gens de gràcia, no m'agradava que ho fes, però mai l'hi vaig dir.

En el fons crec que l'admirava. Perquè, en aquells anys, algú que podia fer alguna cosa que els altres no érem capaços de fer, era objecte d'admiració. Ara penso que el meu amic feia tot això per afirmar la seva autoestima tot i que no n'era conscient. I que ho feia davant meu per vantar-se de la seva rudesia i presumir de virilitat. Però llavors, quan ho feia, a mi em sorprenia de veritat i, encara que em posava els pèls de punta, jo li admirava l'audàcia i la valentia, qualitats que a mi no m'acompanyaven.

? ¡Diantre de chiquillo! ?deia sa mare quan ens enxampava.

I ho deia sovint, perquè el meu amic era terrible. Recordo el dia que molt excitat em va fer acompanyar-lo a ròssec fins a sota de l'aparador. A causa de l'altura de les potes d'aquell moble, encongits, hi cabíem tots dos i ens podíem moure. El meu amic volia ensenyar-me un buit on amagava una capsa de llumins que li havia robat a sa mare. Se sentia orgullós del seu atreviment.

Moments abans havíem estat fent avions de paper i els havíem pintat. Ell, sempre que en fèiem, els dibuixava una creu gammada a la cua i la insígnia de la Luftwaffe al buc i a les ales. Aquell dia ja havíem comprovat que planaven de meravella.

? ¡Ven, se me ha ocurrido una idea! ?va dir de sobte, agafant els mistos.

I vam sortir de l'amagatall i vam agafar els avions i ell va encendre la punta del seu amb un llumí i el va fer volar. L'aparell va respondre a la perfecció i va planar traçant una corba perfecta que el va portar a posar-se suaument,

amorrat a la cortina de tergal de la sortida al balcó. La seva mare feinejava sense veure'ns. En aquell moment devia ser al safareig, fent la bugada mentre les patates i la mongeta bullien a l'olla.

Suposo que a nosaltres se'ns va escapar un crit d'esglai en veure com es calava foc a la cortina i per això la dona va deixar els seus quefers i va venir corrent al menjador. Suposo que entenia de focs i per això ens va treure d'allí sense intentar apagar-lo. Potser el seu marit li havia explicat secrets del seu ofici o potser va actuar amb aquella prestesa guiada només per la seva intuïció, però sigui com sigui, la seva lucidesa ens va salvar la vida. ? ¡Diantre de muchacho! ?remugava, escales avall.

Va voler el destí que el pare del meu amic estigués de guàrdia aquell dia i que li toqués d'anar a apagar el foc al comandament d'una dotació.

La dissort va fer la resta.